

Landschapsbeheer
Groningen

JAARVERSLAG 2024

INHOUD

Voorwoord	3
Bestuursverslag 2024	4
Resultaten in beeld	12
Jaarrekening 2024	15

VOORWOORD

Als professionele uitvoeringspartner in het landschap hebben we samen met onze vrijwilligers ook in 2024 gestaag doorgewerkt in en aan het landschap. We zetten ons in op het behoud en versterken van ons cultuurhistorische landschap en de hieraan gekoppelde biodiversiteitsopgaves en natuurlijk betrekken en faciliteren de inwoners waar het maar kan. Uit het voorliggend jaarverslag kunt u onze impact afleiden. Het is opnieuw een indrukwekkende lijst. Participatie is inmiddels hét credo in onze maatschappij, en is zelfs vastgelegd in wetgeving. Voor ons is samenwerken met betrokkenen altijd al een vanzelfsprekend onderdeel van onze aanpak. Het landschap was al in trek, en deze versterkte aandacht voor participatie sluit naadloos aan bij onze expertise, ervaring en werkwijze. Samen aan de slag in het landschap, elke dag opnieuw. Wij werken met vrijwilligers en vrijwilligersbrigades, met inwoners als initiatiefnemer(s) en ook met medewerkers die met enige afstand tot de arbeidsmarkt bij ons in het landschap aan de slag kunnen. Samen zorgen voor het landschap is niet voor niets ons leidend motto. Daar zijn we in 2024 goed in geslaagd en onze ambitie is om deze samenwerking(en) in het landschap te versterken en daarmee onze impact de komende jaren te laten groeien.

Peter Hellinga
Directeur-bestuurder

BESTUURSVERSLAG 2024

Algemeen

Stichting Landschapsbeheer Groningen is een organisatie zonder winstoogmerk en heeft als doelstelling om door het uitvoeren van beheer- en herstelprojecten bij te dragen aan de landschappelijke, natuurlijke en cultuurhistorische waarden in de provincie Groningen. Bij de beheer- en herstelprojecten wordt ook personeel ingezet met afstand tot de arbeidsmarkt. De stichting is aangemerkt als een Algemeen Nut Beogende Instelling en heeft tevens het CBF-keurmerk voor goede doelen. Aan het CBF-keurmerk is de verplichting verbonden om als organisatie verantwoording af te leggen, in een verantwoordingsverklaring, over de volgende 3 hoofdprincipes:

- > Het onderscheiden van de functies toezichthouden, besturen en uitvoeren.
- > Het optimaliseren van de effectiviteit, efficiency en de bestedingen.
- > Het optimaliseren van de omgang met belanghebbenden.

Verantwoordingsverklaring CBF-keurmerk

Bijdrage Nationale Postcode Loterij

De stichting Landschapsbeheer Groningen is geen fondsenwervende instelling, maar een partner van de Nationale Postcode Loterij. Het huidige contract tussen de stichting LandschappenNL en de Nationale Postcode Loterij is voor de periode 2021 tot en met 2025. Via de stichting LandschappenNL ontvangt stichting Landschapsbeheer Groningen een jaarlijkse bijdrage van de Nationale Postcode Loterij. De overige baten hebben betrekking op subsidies en de bijdragen voor projecten voor het behoud, beheer en herstel van de landschappelijke, natuurlijke en cultuurhistorische waarden in de provincie Groningen. In een aantal van deze projecten worden de middelen van de Nationale Postcode Loterij ingezet als cofinanciering.

Verantwoording 3 hoofdprincipes

Deze functies zijn bij de stichting belegd bij respectievelijk de raad van toezicht, de directeur-bestuurder en de hoofden/teamleider. Basis voor de verdeling van verantwoordelijkheden en bevoegdheden tussen de raad van toezicht en directeur-bestuurder is het algemeen reglement. In het algemeen reglement is onder meer geregeld dat de dagelijkse leiding van de organisatie berust bij de directeur-bestuurder, binnen het taakstellende kader van de door de raad van toezicht vastgestelde jaarlijkse begroting. Over de begrotingsuitvoering wordt verslag gedaan via de kwartaalrapportages. Door middel van het aan de begroting gekoppelde kostprijsstelsel wordt de inzet van eigen personeel door het managementteam gepland op de onderscheiden projecten. Uitvoering van de projecten geschiedt door de werkorganisatie onder leiding van de hoofden/teamleider, geassisteerd door programmaleiders, (senior) projectleiders/adviseurs, meewerkende voormannen, veldmedewerkers, projectmedewerkers en administratieve medewerkers. De bestede tijd van alle personeelsleden wordt tegen de kostprijstarieven geregistreerd in de projectenadministratie.

Het functioneren van de raad van toezicht en directeur-bestuurder wordt jaarlijks geëvalueerd aan de hand van de jaarverslaggeving van het afgelopen boekjaar. Er wordt een rooster van optreden van de leden van de raad van toezicht gehanteerd en bij de samenstelling van de raad van toezicht wordt een balans gehanteerd in termen van competenties en relevante netwerken. Eventuele manco's worden in beeld gebracht en zo nodig van acties voorzien. Het merendeel van de projecten is gebaseerd op een door subsidieverstrekking goedgekeurd projectplan en projectbegroting en wordt, voorzien van een controleverklaring, afgerekend op basis van door subsidieverstrekking goedgekeurde kostprijstarieven voor de inzet van eigen personeel en gefactureerde kosten van derden. Veelal zijn bij de projecten meetbare, kwantitatieve prestatie-indicatoren van toepassing. Bestedingen in het kader van de projecten zijn hierdoor ingekaderd in de beschikbare budgetten, waarbij overbesteding voor rekening is van de stichting en onderbesteding leidt tot terugbetaling van niet benutte budgetten. Ook het niet (volledig) behalen van de overeengekomen prestatie-indicatoren kan leiden tot terugbetaling.

Bij alle projecten zijn en worden de belanghebbenden al in de planfase betrokken en waar nodig bij de uitvoering, omdat dit essentieel is voor het welslagen van de projecten en daarmee voor de continuïteit van de stichting. Belanghebbenden zijn, naast subsidieverstrekken en afhankelijk van aard van de projecten, onder meer eigenaren en omwonenden, vrijwilligers, terreinbeherende organisaties, belangenorganisaties, sociale werkvoorzieningsorganisaties en organisaties met aanpalende werkvelden en taken.

Activiteiten raad van toezicht 2024

In 2024 is de raad van toezicht van stichting Landschapsbeheer Groningen, in het kader van zijn toezichthoudende rol zoals in de verantwoordingsverklaring CBF-keurmerk beschreven, acht keer bijeen geweest voor de reguliere vergaderingen. In de vergaderingen is de begrotingsuitvoering 2024 besproken aan de hand van de kwartaalrapportages en het dashboard en werd rapportage gedaan over de voortgang van de werkzaamheden. De jaarrekening 2023 en de begroting 2025 zijn in respectievelijk de juni en september vergadering goedgekeurd door de raad van toezicht. De leden van de raad van toezicht hebben tevens een rol in de remuneratiecommissie en de financiële audit commissie zoals benoemd in het overzicht van de samenstelling raad van toezicht. De financiële audit commissie heeft de jaarrekening 2023 en het accountantsverslag 2023 besproken met de directeur-bestuurder en de financieel adviseur en heeft hiervan verslag uitgebracht in de raad van toezicht vergadering. De remuneratiecommissie heeft jaarlijks een functioneringsgesprek met de directeur-bestuurder waar ook is gesproken over integriteit en belangenverstrengeling, waarbij de nevenfuncties van de directeur-bestuurder aan de orde zijn geweest. Hierbij is gebleken dat deze nevenfuncties geen belemmering vormen voor het zorgvuldig functioneren van de directeur-bestuurder. Ook ziet de remuneratiecommissie toe op het zorgvuldig functioneren van haar eigen raad. De voorzitter van de raad van toezicht en de directeur-bestuurder van stichting Landschapsbeheer Groningen houden een maandelijks bilateraal overleg. In de reguliere bijeenkomsten van de raad van toezicht zijn met name de kwartaalcijfers en de ontwikkelingen met betrekking tot personeel en organisatie besproken. Daarnaast wordt aan de hand van presentaties de inhoudelijke koers van de organisatie besproken. Twee keer per jaar overlegt de raad van toezicht met de ondernemingsraad.

Samenstelling raad van toezicht

Koos Wiersma	>	Voorzitter en remuneratiecommissie
Hiske Galema	>	Vicevoorzitter en financiële audit commissie
Pieter Schollema	>	Lid en remuneratiecommissie
Harmannus Blok	>	Lid en financiële audit commissie

Functies en nevenfuncties raad van toezichtleden per verslagdatum

Koos Wiersma (voorzitter t/m 30 april 2025)

- > Voorzitter Raad van Toezicht Stichting Goud Onderwijs
- > Voorzitter Raad van Commissarissen Exploitatiemaatschappij Haven Lauwersoog
- > Voorzitter Erfgoedpartners Groningen
- > Voorzitter overleg Museumdirecteuren Groningen
- > Voorzitter Agrarisch sectoroverleg i.r.t. aardbevingen
- > Voorzitter College van Kerkrentmeesters PKN Leens-Mensingeweer
- > Lid bestuur Clevering-Meijer Stichting
- > Lid bestuur Liudgerstichten
- > Lid Raad van Advies Abel Tasman Museum

Hiske Galema (m.i.v. 1 mei 2025 interim voorzitter)

- > Maatschappelijk begeleider, Stichting Vluchtelingenwerk Nederland
- > Taalcoach
- > Lid bestuur koor Femmes Majeures (penningmeester)
- > Vrijwilliger Barkeet tennis en padelvereniging Cream Crackers

Pieter Schollema

- > Algemeen Directeur BügelHajema adviseurs b.v.
- > Bestuurslid Stichting Recreatieterrein Middelstum
- > Bestuurslid dorpsvereniging Toornwerd
- > Lid sponsorcommissie Voetbalvereniging Middelstum

Harmannus Blok

- > Voorzitter NSFO (Nederlandse Schapen en Geitenfokkers Organisatie)
- > Voorzitter Stichting Winsumer Baistemaart
- > Projectleider Agrarisch Collectief Midden Groningen
- > Lid AB Waterschap Noorderzijlvest
- > Eigenaar Margriethoeve (kleinschalig agrarisch bedrijf i.c.m. recreatie)
- > Adviseur landbouw bij provincie Fryslan (als zelfstandige)

Uitkomsten 2024

Aan de hand van de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 2024 kunnen het resultaat en de financiële positie als volgt worden toegelicht (* € 1.000):

Resultaat geplande activiteiten

OMSCHRIJVING	REALISATIE	BEGROTING	VERSCHIL
Subsidies en bijdragen projecten	4.263	5.113	-850
Af: directe projectkosten	715	1.408	-693
Dekkingsbijdrage projecten	3.548	3.705	-157
Af: netto kosten	3.597	3.700	-103
Resultaat geplande activiteiten	-49	5	-54

Het resultaat geplande activiteiten is lager dan begroot door voornamelijk minder productieve uren.

Financiële positie

OMSCHRIJVING	31-12-2024	31-12-2023	VERSCHIL
Continuïteitsreserve	6	25	-19
Voorziening onderhoud gebouw	43	34	9
Langlopende kredietfaciliteit	445	495	-50
Beschikbaar vermogen	494	554	-60
Vastgelegd in vaste activa -/- herwaardering	813	752	61
Beschikbaar voor financiering van het werkkapitaal	-319	-198	-121

Specificatie van het werkkapitaal			
Subsidiepositie	1.130	1.291	-161
Kortlopende vorderingen	697	612	85
Liquide middelen	1.140	-120	1.260
	2.967	1.783	1.184
Kortlopende schulden	3.286	1.981	1.305
Werkkapitaal	-319	-198	-121

Voorgaande betekent dat de liquiditeitspositie geheel afhankelijk is van het werkkapitaal. Door de fluctuaties van het vermogensbeslag in de subsidiepositie is dit kwetsbaar. Wel beschikt de stichting nog over een kredietfaciliteit in rekening-courant van € 250.000 en reservering voor vakantiedagen en vakantiegeld waarmee het tekort aan vermogen grotendeels kan worden opgevangen. De kaspositie wordt voor een belangrijke mate bepaald door de subsidiepositie. De subsidiepositie is het saldo van ontvangen subsidietoekenningen per balansdatum verminderd met nog te besteden subsidiebedragen en ontvangen voorschotten. Afgelopen jaar zijn veel grotere projecten voor een langere periode bevoorschot zodat de liquiditeit per balansdatum fors verbeterd is.

De stichting wordt bij de aanpak van de liquiditeitsproblematiek ondersteund door de provincie Groningen middels het sneller bevoorschotten van de budgetsubsidie en het tot 80% of 90% bevoorschotten van de toegezegde PLG-projecten. Op dit moment zijn alle toegezegde PLG-projecten op deze wijze bevoorschot.

Het aandeel van de continuïteitsreserve in het beschikbare vermogen is per 31 december 2024 1,2% en per 31 december 2023 4,6%.

Continuïteit

De stichting sluit 2024 af met een verlies van € 36.968. Het eigen vermogen is per 31 december 2024 gedaald naar € 292.688.

Het waarborgen van onze continuïteit was één van de zorgpunten in onze bedrijfsvoering. Eén van de strategische keuzes is om in te zetten op langjarige samenwerking en/of programma's. In de loop van 2024 heeft deze keuze zich definitief gunstig vertaald naar een stabielere werkvoorraad met bijbehorende financiering. Hierdoor zijn goede voorwaarden geschept voor het verder ontwikkelen van een stabiele organisatie in de komende jaren.

De stichting heeft op dit moment al voor nagenoeg geheel 2025 voldoende werkvoorraad. Gelet op de ontwikkelingen in Groningen en de toenemende aandacht voor het landschap vanuit de overheid, kan redelijkerwijs worden aangenomen dat de werkvoorraad voor de langere termijn zal toenemen.

De provincie Groningen hanteert een monitoringsystematiek voor de organisaties aan wie zij een budgetsubsidie toekennen. Stichting Landschapsbeheer Groningen heeft binnen deze systematiek twee sterren. De twee sterren status brengt onder andere de verplichting mee om een plan van aanpak te maken voor het oplossen van de problemen. Op basis van het plan van aanpak en de voortgangsrapportages is de budgetsubsidie voor 2025 door de provincie Groningen verleend.

Voor het borgen van de continuïteit van de stichting is door het bestuur het volgende beleid vastgesteld voor de gewenste omvang van de continuïteitsreserve en het bereiken van deze gewenste omvang:

1. De continuïteitsreserve is een vrije reserve en dient als buffer voor eventuele exploitatieverliezen in enig boekjaar, alsmede ter financiering van de vaste activa en het werkkapitaal van de stichting.
2. De huidige kredietfaciliteit in rekening-courant, ad € 250.000, moet geheel benut worden voor het opvangen van schommelingen in de omvang van het werkkapitaal.
3. De genormeerde omvang van het werkkapitaal is op basis van historische gegevens gesteld op 1 maand van de omvang van de subsidies en bijdragen projecten in het boekjaar.
4. De voorziening onderhoud gebouw dient als een met de langlopende kredietfaciliteit vergelijkbare financieringsbron.

Aan de hand van de jaarcijfers 2024 en de hiervoor geformuleerde uitgangspunten kan de gewenste minimale omvang van de continuïteitsreserve als volgt worden berekend:

OMSCHRIJVING	BEDRAG
Boekwaarde vaste activa minus herwaardering	€ 812.992
Werkkapitaal: 1/12 deel van € 4.262.668	€ 355.222
<i>Totaal te financieren</i>	<i>€ 1.168.214</i>
Langlopende kredietfaciliteit en voorziening onderhoud gebouw	€ 488.629
<i>Gewenste minimale omvang continuïteitsreserve</i>	<i>€ 679.585</i>
Continuïteitsreserve per 31 december 2024	€ 6.075
<i>Nog te realiseren toevoeging</i>	<i>€ 673.510</i>

Uit dit overzicht blijkt dat de nog te realiseren toevoeging met name bepaald wordt door de omvang van het werkkapitaal. In de laatste boekjaren is het werkkapitaal lager uitgevallen dan de genormeerde omvang. De nog te realiseren toevoeging kan bij de genormeerde omvang van het werkkapitaal niet geheel gefinancierd worden met de rekening-courant kredietfaciliteit van € 250.000. Uit de begroting 2025 blijkt verder dat de nog te realiseren toevoeging slechts beperkt in het komend boekjaar gerealiseerd kan worden, voor zover het totaal te financieren bedrag niet in belangrijke mate toeneemt in 2025. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat de jaarlijkse aflossing op de langlopende schulden van € 38.812 uit de afschrijvingen op materiële vaste activa gefinancierd wordt.

De huidige financiële situatie blijft aandacht vereisen, maar de stichting ziet goede mogelijkheden om binnen 4 tot 6 jaar een continuïteitsreserve op te bouwen die voldoet aan de criteria van de stichting.

Begroting 2025

De hierna opgenomen begroting 2025 is op 24 september 2024 goedgekeurd door de raad van toezicht. In deze begroting is de navolgende meerjarenraming (* € 1.000) en beschrijving van de risico's opgenomen:

OMSCHRIJVING	2025	2026	2027
Subsidies en bijdragen projecten	5.641	5.339	4.666
Af: directe projectkosten	1.811	1.843	1.599
Dekkingsbijdrage projecten	3.830	3.496	3.067
Af: netto kosten	3.825	3.903	3.977
Resultaat geplande activiteiten	5	-407	-910

Risico's in de exploitatie

Uit de meerjarenraming blijkt dat de risico's voor het jaar 2025 qua exploitatie te overzien zijn, voor zover zich geen bijzondere omstandigheden voordoen. Voor de jaren 2026 en 2027 zijn de risico's vergelijkbaar met eerdere begrotingen. De meerjarenraming is gebaseerd op de beschikte subsidies, waardoor de baten teruglopen over 2026 en 2027. Zodra nieuwe subsidies worden beschikt, zullen de baten stijgen.

Risico's in de liquiditeit

De liquiditeitspositie is grotendeels afhankelijk van het werkkapitaal. De stichting heeft gebruik gemaakt van de uitstelregeling van de Belastingdienst voor de loonbelasting vanwege de coronacrisis (totaal € 522.000). Daarnaast heeft de stichting de beschikking over een kredietfaciliteit in rekening-courant van € 250.000 en reservering voor vakantiedagen en vakantiegeld waarmee het tekort aan liquiditeit grotendeels kan worden opgevangen. De stichting wordt bij deze problematiek ondersteund door de provincie Groningen middels het sneller bevoorschotten van de budgetsubsidie en het tot 80% of 90% bevoorschotten van de toegezegde PLG-projecten. Het voortdurend monitoren van de verwachte ontwikkeling van de kaspositie is essentieel.

BATEN	Begroting 2025	in %
Baten uit acties van derden	187.500	3
Subsidies van overheden	3.781.847	65
Overige baten	1.806.582	32
Totaal baten	5.775.929	100
LASTEN		
Besteed aan landschapselementen	4.663.052	81
Werving baten	155.930	3
Administratie en beheer	951.947	15
Totaal lasten	5.770.929	99
Resultaat	5.000	1

Norm administratie en beheer + werving baten: maximaal 20% van totaal baten.

TABEL LASTENVERDELING				
LASTEN	Landschaps- elementen	Werving baten	Administratie en beheer	TOTAAL
Directe projectkosten	1.748.208	11.070	52.320	1.811.598
Personeelskosten	2.259.318	121.185	823.881	3.204.384
Organisatiekosten	505.682	18.371	59.047	583.100
Kapitaallasten	149.844	5.304	16.699	171.847
Totaal	4.663.052	155.930	951.947	5.770.929

De doelstelling van stichting Landschapsbeheer Groningen is het herstel, onderhoud en beheer van cultuurhistorische landschapselementen.

Toelichting

Baten

Het totaal van de baten is het saldo van de individuele projectbudgetten en de budgetten bestemd voor werving baten en administratie en beheer, inclusief subsidies maatwerkbanen. De baten uit acties van derden betreffen de Nationale Postcode Loterij-gelden.

Toelichting tabel lastenverdeling

Directe projectkosten

Hieronder worden de direct aan de projecten toe te rekenen kosten van inzet derden, plantmateriaal en overige kosten verantwoord. De kosten van de stichting bestaan uit personeelskosten, kapitaallasten en organisatiekosten en worden aan de projecten toegerekend op basis van de inzet van personeel en materieel tegen tarieven voorvloeiend uit het kostprijsstelsel van de stichting.

Personeelskosten

Deze zijn berekend op basis van de voor 2025 te verwachten salarissen en de op het moment van opstellen van de begroting geldende percentages voor werkgeverslasten. De salariskosten worden bepaald conform de CAO Bos en Natuur, ondernemingsdeel De Landschappen.

Kapitaallasten

Dit betreft de kosten van het vermogensbeslag in vaste activa (rente + afschrijving) en het werkkapitaal (rente).

Organisatiekosten

Deze zijn geraamd op basis van enerzijds de werkelijke kosten 2023 en de werkelijke kosten tot en met juni 2024 en anderzijds de begrote kosten over 2024 en de hierin te verwachten kostenstijgingen.

RESULTATEN IN BEELD

ZORG VOOR HET LANDSCHAP

Een greep uit onze activiteiten van 2024

Samenwerking

We werkten in 2024 samen met meer dan 60 andere organisaties, waaronder gemeenten en provincie, waterschappen, fondsen, terreinbeherende organisaties, erfgoedpartijen, historische verenigingen en dorpsbelangen.

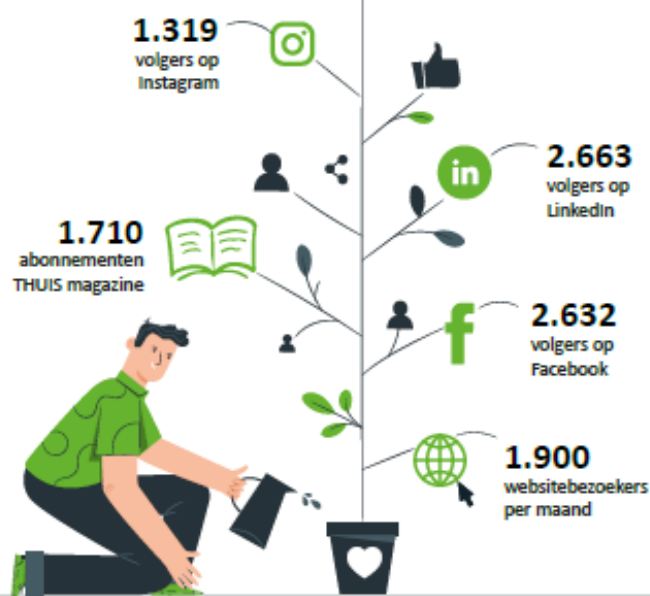
Brigadevrijwilligers

Onze eigen brigadevrijwilligers werken in groepen aan het behoud van het landschap, zoals snoeien, maaien en het onderhouden van bomen, poelen en houtwallen.

- 19 Zeisbrigade
- 7 Landschapsbrigade *
- 12 Knotbrigade
- 2 Vruchtbomenbrigade
- 9 Gorechtbrigade

* gestopt in juni 2024

Bereik

Groen vrijwilligerswerk

Wij stimuleren en ondersteunen groen vrijwilligerswerk en begeleiden groene buurtinitiatieven.

Vrijwilligers

2.606

Totaal aantal uren

66.135

Vertegenwoordigt waarde van

€ 1.454.970

32
wandelen-
fietsvrijwilligers

49 brigadevrijwilligers

665
deelnemers
Natuurwerkdag

1.860
vrijwilligers in lokale
groepen en dorpen

Cultuurhistorie

Hersteld/ beheerd/ onderhouden

15	pingoruïnes
11	kerkterreinen
3	begraafplaatsen
4	landgoederen & borgen
16	locaties slaperdijken
6	stinzenflorabiotopen geïnventariseerd

Participatie & beleven

69	(boeren)erven ontwerp/advies/uitvoering
19	dorpsinitiatieven begeleid

Beleven

1.008 km	wandelnetwerk geïnspecteerd
681 km	fietsnetwerk geïnspecteerd
67	nieuwe routes ontworpen/aangelegd/toegevoegd

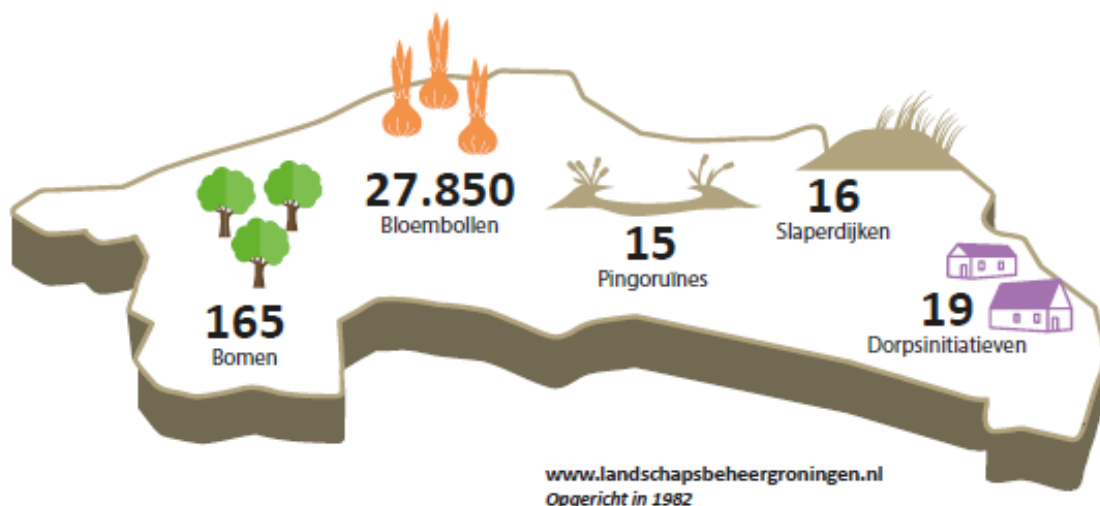
Biodiversiteit en beplanting

Toegevoegd

165	bomen
21.268	struiken
900 m	houtsingels, houtwallen en hagen
27.850	bloembollen
1	natuurvriendelijke oever
1	nachttuin
50	nest(kasten)
12	insectenhôtels

Beheerd en geïnspecteerd

4.626	(fruit)bomen
2,6 km	aan houtwallen, haag- en houtsingels
27.818	iepen
499 ha	bermen op Jakobskruid

De genoemde cijfers zijn gebaseerd op kalenderjaar 2024. De cijfers zijn indicatief: vanwege de looptijd van projecten over meerdere jaren kan er sprake zijn van afrondingsverschillen.

JAARREKENING 2024

Balans per 31 december 2024	16
Staat van baten en lasten 2024.....	17
Aansluitstaat	18
Kasstroomoverzicht 2024	19
Algemene toelichting	21
Toelichting op de balans	26
Toelichting op staat van baten en lasten	35
Functioneel resultatenoverzicht projecten.....	43
Bestedingen Nationale Postcode Loterij.....	45
Controleverklaring.....	47

BALANS PER 31 DECEMBER 2024

(na resultaatbestemming)

ACTIVA	31-12-2024	31-12-2023
Immateriële vaste activa		
Software	87.325	0
Materiële vaste activa		
Gebouw en terrein	608.875	639.987
Machines en transportmiddelen	299.278	322.022
Andere vaste bedrijfsmiddelen	104.127	93.720
	1.012.280	1.055.729
Vlottende activa		
Voorraden	69.483	73.992
Debiteuren	353.311	306.591
Subsidiepositie	1.129.376	1.291.471
Overige vorderingen	275.684	232.144
	1.827.854	1.904.198
Liquide middelen	1.140.197	565
Totaal activa	4.067.656	2.960.492

PASSIVA		
Eigen vermogen		
Continuïteitsreserve	6.075	25.442
Herwaarderingsreserve	286.613	304.214
	292.688	329.656
Voorzieningen		
Onderhoud gebouwen	43.173	34.128
	43.173	34.128
Langlopende schulden		
Hypothecaire lening	430.000	460.000
Financial lease	15.456	35.018
	445.456	495.018
Kortlopende schulden		
Schulden aan kredietinstellingen	-	120.861
Belastingen en premies	635.672	573.951
Subsidiepositie	2.356.414	1.037.204
Crediteuren	102.017	153.170
Overige schulden	192.236	216.504
	3.286.339	2.101.690
Totaal passiva	4.067.656	2.960.492

STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2024

CATEGORALE WEERGAVE			
	Realisatie 2024	Begroting 2024	Realisatie 2023
BATEN			
Subsidies en bijdrages projecten	4.262.668	5.113.361	4.066.312
Af: directe projectkosten	714.993	1.407.568	778.489
Dekkingsbijdrage uit projecten	3.547.675	3.705.793	3.287.823
Subsidies maatwerkbanen	136.403	113.582	128.777
Nalatenschap	3.181	-	115.642
	3.687.259	3.819.375	3.532.242
LASTEN			
Personeel	3.070.247	3.053.652	3.045.406
Organisatie	488.939	583.500	463.610
Kapitaallasten	177.679	177.223	185.089
	3.736.865	3.814.375	3.694.105
RESULTAAT GEPLANDE ACTIVITEITEN	- 49.606	5.000	-161.863
Overige baten	13.472	-	13.879
Overige lasten	834	-	7.933
	12.638		5.946
RESULTAAT BOEKJAAR	-36.968	5.000	-155.917

FUNCTIONELE WEERGAVE			
	Realisatie 2024	Begroting 2024	Realisatie 2023
BATEN			
Baten uit acties van derden	187.500	187.500	187.500
Subsidies van overheden	1.522.866	3.746.570	2.206.486
Overige baten	2.691.886	1.292.873	1.916.745
	4.402.252	5.226.943	4.310.731
LASTEN			
Besteed aan landschapselementen	3.715.209	4.183.856	3.742.054
Werving baten	141.171	148.243	155.736
Administratie en beheer	582.840	889.844	568.858
	4.439.220	5.221.943	4.466.648
RESULTAAT BOEKJAAR	-36.968	5.000	-155.917

AANSLUITSTAAT

Toelichting

In dit overzicht wordt de aansluiting tussen de categorale en functionele weergave van de staat van baten lasten over het boekjaar en het voorgaande boekjaar weergegeven.

Jaar 2024				
BATEN	TOTAAL	Acties van derden	Subsidies overheden	Overige baten
Subsidies en bijdrage projecten	4.262.668	187.500	1.522.866	2.552.302
Subsidie maatwerkbanen	136.403	-	-	136.403
Nalatenschap	3.181	-	-	3.181
	4.402.252	187.500	1.522.866	2.691.886
LASTEN	TOTAAL	Landschaps- elementen	Werving baten	Administratie en beheer
Directe projectkosten	714.993	657.091	7.553	50.349
Personeelskosten	3.070.247	2.454.145	111.968	504.134
Organisatiekosten	488.939	433.462	17.386	38.091
Kapitaallasten	177.679	170.511	4.264	2.904
Saldo van overige baten en lasten	-12.638	-	-	-12.638
	4.439.220	3.715.209	141.171	582.840
RESULTAAT BOEKJAAR	-36.968			
Lasten in % van de totale baten	100.84	84.39	3.21	13.24

Jaar 2023				
BATEN	TOTAAL	Acties van derden	Subsidies overheden	Overige baten
Subsidies en bijdrage projecten	4.066.312	187.500	2.206.486	1.672.326
Subsidie maatwerkbanen	128.777	-	-	128.777
Nalatenschap	115.642	-	-	115.642
	4.310.731	187.500	2.206.486	1.916.745
LASTEN	TOTAAL	Landschaps- elementen	Werving Baten	Administratie en beheer
Directe projectkosten	778.489	737.870	8.269	32.350
Personeelskosten	3.045.406	2.428.554	121.934	494.918
Organisatiekosten	463.610	400.449	20.078	43.083
Kapitaallasten	185.089	175.181	5.455	4.453
Saldo van overige baten en lasten	-5.946	-	-	-5.946
	4.466.648	3.742.054	155.736	568.858
RESULTAAT BOEKJAAR	-155.917			
Lasten in % van de totale baten	103.62	86.81	3.61	13.20

KASSTROOMOVERZICHT 2024

	Realisatie 2024	Begroting 2024	Realisatie 2023
BATEN			
Subsidies en bijdrages projecten	5.701.762	5.137.288	4.674.236
Subsidies maatwerkbanen	128.478	115.135	128.008
Nalatenschap	3.181	-	115.642
Overige opbrengsten	13.472	-	13.879
(A)	5.846.893	5.252.423	4.931.765
LASTEN			
Personeel	2.944.755	2.999.500	3.066.507
Organisatie en projecten	1.256.846	1.964.997	1.663.146
Kapitaallasten (rente)	48.163	32.223	44.892
(B)	4.249.764	4.996.720	4.774.545
Kasstroom (A-B)	1.597.129	255.703	157.220
Investerings/desinvesteringen	-174.171	-125.000	-70.766
Onderhoud gebouw en terrein	-12.938	-20.000	-49.894
Aflossing leningen/financial lease	-149.527	-148.520	-49.074
Mutatie liquide middelen	1.260.493	-37.817	-12.514
Liquide middelen per 1 januari	-120.296	42.088	-107.782
Liquide middelen per 31 december	1.140.197	4.271	-120.296
Mutatie liquide middelen	1.260.493	-37.817	-12.514

Toelichting

De baten en lasten in het kasstroomoverzicht zijn afgeleid uit de staat baten en lasten en de balansmutaties in de verschillende posten. Hierbij zijn de overige baten en lasten toegevoegd aan de categorie waarop zij betrekking hebben en zijn de uitgaven inzake project- en organisatiekosten samengevoegd. De afzonderlijke omvang van laatstgenoemde uitgaven kan niet op een economisch verantwoorde wijze worden bepaald.

De liquide middelen per 1 januari en 31 december van ieder kalenderjaar omvatten tevens het benutte deel van het rekening-courantkrediet.

De belangrijkste verschillen tussen de begroting en gerealiseerde kasstroom van + € 1.298.310 zijn:

- 1) hogere ontvangst van subsidies (+ € 560.000)
- 2) lagere uitgaven voor projecten en organisatie (+ €710.000)

De liquiditeitsproblematiek wordt ondersteund door de provincie Groningen middels het sneller bevoorschotten van de budgetsubsidie (budgetsubsidie voor 2025 is vooruit ontvangen in 2024) en het tot 80% of 90% bevoorschotten van de toegezegde PLG-projecten.

In de post investeringen/desinvesteringen is het boekverlies van € 779 verwerkt.

Foto: Niels Knelis

ALGEMENE TOELICHTING

Organisatie

Stichting Landschapsbeheer Groningen zet zich sinds 1982 in voor het bevorderen van en bijdragen aan het behoud, beheer en herstel van de landschappelijke, natuurlijke en cultuurhistorische waarden in de provincie Groningen. Landschapsbeheer Groningen is een stichting met een raad van toezicht en een directeur-bestuurder. De stichting is statutair gevestigd in gemeente Groningen en houdt kantoor op het adres Roderwolderdijk 60 in Groningen.

Voor het realiseren van de doelstelling is door de stichting ingezet op het ontwikkelen van de organisatie van regionaal ondersteunend/adviserend naar regio overstijgend ondersteunend/adviserend en actief uitvoerend in de regio. De regio overstijgende ondersteunende/adviserende rol komt met name tot uitdrukking in het samenwerkingsverband met de provinciale zusterinstellingen voor landschapsbeheer en LandschappenNL.

De actief uitvoerende rol manifesteert zich in de uitvoering van beheer- en herstelprojecten in nauwe samenwerking met andere betrokkenen bij de onderscheiden projecten. De dekkingsbijdrage uit projecten is hierbij de belangrijkste financieringsbron van de stichting. Aan het eerdergenoemde samenwerkingsverband is door Nationale Postcode Loterij een “goed doel” status verleend. De instellingen in het samenwerkingsverband zijn hierdoor kansspel begunstigde geworden. Door de stichting worden de verkregen middelen van Nationale Postcode Loterij vooral ingezet als cofinanciering voor kleinschalige projecten in het kader van de doelstelling. Hierdoor wordt de oorspronkelijke regionaal ondersteunende/adviserende rol versterkt, waaronder het ondersteunen en begeleiden van vrijwilligers.

Inrichting jaarrekening en CBF-keurmerk

De jaarrekening van de stichting is ingericht overeenkomstig de Richtlijn C1 Kleine organisaties zonder winststreven, Richtlijn C2 Kleine fondsenwervende organisaties en specifieke wet- en regelgeving of subsidievoorschriften die voor de stichting van toepassing zijn.

Continuïteit

De stichting sluit 2024 af met een verlies van € 36.968. Het eigen vermogen is per 31 december 2024 gedaald naar € 292.688.

Het waarborgen van onze continuïteit was één van de zorgpunten in onze bedrijfsvoering. Eén van de strategische keuzes is om in te zetten op langjarige samenwerking en/of programma's. In de loop van 2024 heeft deze keuze zich definitief gunstig vertaald naar een stabielere werkvoorraad met bijbehorende financiering. Hierdoor zijn goede voorwaarden geschept voor het verder ontwikkelen van een stabiele organisatie in de komende jaren.

De stichting heeft op dit moment al voor nagenoeg geheel 2025 voldoende werkvoorraad. Gelet op de ontwikkelingen in Groningen en de toenemende aandacht voor het landschap vanuit de overheid, kan redelijkerwijs worden aangenomen dat de werkvoorraad voor de langere termijn zal toenemen.

De provincie Groningen hanteert een monitoringsystematiek voor de organisaties aan wie zij een budgetsubsidie toekennen. Stichting Landschapsbeheer Groningen heeft binnen deze systematiek twee sterren. De twee sterren status brengt onder andere de verplichting mee om een plan van aanpak te maken voor het oplossen van de problemen. Op basis van het plan van aanpak en de voortgangsrapportages is de budgetsubsidie voor 2025 door de provincie Groningen verleend.

Functioneel resultatenoverzicht projecten

Het functioneel resultatenoverzicht is een onderdeel van de toelichting op de jaarrekening en geeft gecompriëerde informatie over de totale opbrengsten en kosten van projecten. De kosten van projecten zijn hierbij onderverdeeld in directe projectkosten en de inzet van personeel en materieel tegen kostprijzen op basis van het kostprijsstelsel van de stichting.

Besteding Nationale Postcode Loterij

Het overzicht besteding Nationale Postcode Loterij is opgenomen conform afspraken tussen LandschappenNL, als begunstigde en de provinciale stichtingen voor landschap en landschapsbeheer als medebegunstigden, met de Nationale Postcode Loterij. Baten van de Nationale Postcode Loterij worden in het jaar van ontvangst verantwoord. In het contract met deze loterijorganisatie staat dat de Nationale Postcode Loterij per jaar 'uitsluitend een door haar te bepalen bedrag uit de afdracht van loterijtrekkingen uit zal laten keren'. Dit bedrag wordt in het jaar volgend op het jaar waarop de bate betrekking heeft door de loterijorganisatie uitgekeerd. Derhalve wordt dit ontvangen bedrag in het jaar van ontvangst verantwoord.

ANBI

Stichting Landschapsbeheer Groningen is op 26 januari 2016 door de belastingdienst vanaf 1 januari 2015 en voor onbepaalde tijd aangemerkt als een Algemeen Nut Beogende Instelling.

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de stichting.

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van de stichting zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten. De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar, met uitzondering van hetgeen genoemd onder Stelselwijziging. Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. De rapporteringsvaluta is de Euro (€), uitgedrukt in € * 1.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa (ontwikkelingskosten van software) worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen.

Materiële vaste activa

Bedrijfsgebouwen worden gewaardeerd tegen de actuele kostprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur. De actuele kostprijs van het bedrijfsgebouw betreft de actuele aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen van het oorspronkelijk verworven actief en de overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging van een actief kunnen worden toegerekend per 31 december 2019, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. De actuele kostprijs wordt eens in de drie jaar geactualiseerd tenzij, omstandigheden vragen om een eerdere actualisatie. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht.

Terreinen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs.

Vlottende activa

Voorraden

De voorraden zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs. In de waardering wordt rekening gehouden met eventuele incourantheid van de voorraden.

Vorderingen

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde onder aftrek van noodzakelijk geachte afwaarderingen. Deze afwaarderingen zijn gebaseerd op het getaxeerde risico van oninbaarheid.

Subsidiepositie

De subsidiepositie is bepaald door de tot en met het boekjaar ontvangen subsidietoekenningen, de nog te besteden subsidiebedragen en de ontvangen voorschotten in mindering te brengen.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen wordt gesplitst in:

- continuïteitsreserve
- herwaarderingsreserve

De continuïteitsreserve is een vrije reserve en dient als buffer voor eventuele exploitatieverliezen in enig boekjaar, alsmede ter financiering van de vaste activa en het werkkapitaal.

De herwaarderingsreserve wordt bepaald als het positieve verschil tussen de actuele kostprijs en de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van het bedrijfsgebouw zonder rekening te houden met enige afschrijving of waardevermindering.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

Onderhoud gebouwen

Voor uitgaven voor groot onderhoud van het gebouw (Roderwolderdijk 60 te Groningen) wordt een voorziening gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over 20 jaar conform het onderhoudsplan. De toevoegingen aan de voorziening worden bepaald op basis van het geschatte bedrag van het groot onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden voor groot onderhoud verloopt. De werkelijk bestede kosten worden ten laste van de voorziening gebracht.

Langlopende schulden

Financial lease

De stichting leaset materieel. Hierbij heeft de stichting grotendeels de voor- en nadelen verbonden aan de eigendom van deze activa. Deze activa worden geactiveerd in de balans bij aanvang van het leasecontract tegen de reële waarde van het actief of de lagere contante waarde van de minimale leasetermijnen. De te betalen leasetermijnen worden exclusief de rentecomponent opgenomen onder de langlopende schulden.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Subsidies en bijdrages projecten

De financiering van de projecten bestaat veelal uit een mengvorm van subsidies en bijdrages van eigenaren. De subsidieverstrekkers zijn onder andere de provincie Groningen, het Waddenfonds, de Groninger gemeentes, de Nationaal Coördinator Groningen (NCG) en Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO).

Met uitzondering van de budgetsubsidie van de provincie Groningen, moeten bij alle overige subsidies de subsidiabele kosten zijn gemaakt in de projectperiode. Bij de subsidies van de provincie Groningen uit het Programma Landelijk Gebied mogen ook de gemaakte voorbereidingskosten 1 jaar voorafgaand aan de projectperiode en tot een maximum van 10% - 12% van de projectkosten worden meegenomen. De subsidiabele kosten betreffen direct aan de projecten toe te rekenen kosten en de inzet van personeel en materieel tegen de kostprijstarieven van de stichting. Voor Waddenfondsprojecten en POP-projecten zijn voor de inzet van personeel en materieel tariefberekeningen voorgeschreven. De verschillen tussen de kostprijstarieven en de voorgeschreven tariefberekeningen worden in de projectadministratie als tariefcorrectie verwerkt. Planvoorbereidingskosten die (naar verwachting) subsidiabel gesteld worden door de subsidieverstrekker of anderszins binnen het project gedekt kunnen worden, worden opgenomen als planvoorbereidingskosten onder de subsidiepositie die op de actiefzijde van de balans is opgenomen. Jaarlijks wordt bezien in hoeverre deze planvoorbereidingskosten daadwerkelijk realiseerbaar zijn, zonodig vindt een afwaardering plaats.”

Directe projectkosten

Dit betreffen de door derden in rekening gebrachte kosten voor werkzaamheden, diensten en producten die specifiek betrekking hebben op de projecten.

Subsidies maatwerkbanen

Hieronder worden subsidies van gemeenten en sociale werkvoorzieningschappen verantwoord voor het al of niet tijdelijk te werk stellen bij de stichting van mensen die zijn aangewezen op tewerkstellingsregelingen van de betreffende gemeenten en sociale werkvoorzieningschappen.

Baten uit nalatenschappen

Baten uit nalatenschappen worden verwerkt in het boekjaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een bate uit nalatenschap kan betrouwbaar worden vastgesteld als, op grond van het stadium waarin de afhandeling van de nalatenschap zich bevindt, een betrouwbare schatting van de uiteindelijke (financiële) omvang van de nalatenschap kan worden gemaakt. Per nalatenschap wordt beoordeeld op welk moment de (financiële) omvang van de nalatenschap betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Kapitaallasten

Dit betreft de lasten samenhangend met investeringen in vaste activa, het vermogensbeslag in het werkkapitaal en de financiering hiervan. In de begroting worden deze lasten voor de vaste activa berekend volgens de annuïteitenmethode over de aanschafwaardes en bijbehorende afschrijvingstermijnen tegen een gewogen vermogenskostenvoet. In de realisatiecijfers betreft dit de afschrijvingen op vaste activa en de rentelasten en soortgelijke kosten van aan de stichting ter beschikking gestelde kredietfaciliteiten.

Overige baten en lasten

Hieronder worden baten en lasten verantwoord die geen rechtstreeks verband hebben met de projecten, dan wel los staan van de uitvoering in het boekjaar, of in dat kader bijzonder van aard zijn.

Risicotoeslag

In het kostprijsstelsel van de stichting is een risicotoeslag opgenomen, in de vorm van een opslagpercentage over de totale apparaatskosten. Met deze risicotoeslag worden risico's in de projecten en de apparaatskosten opgevangen ten behoeve van de continuïteit van de stichting en daarmee haar doelstellingen.

TOELICHTING OP DE BALANS

Immateriële vaste activa

Algemeen: Alle immateriële vaste activa zijn dienstbaar aan de doelstelling van de stichting.

Software	2024	2023
Boekwaarde per 1 januari	0	-
Investerings	87.325	-
Afschrijvingen	-	-
Boekwaarde per 31 december	87.325	-
Aanschafwaarde per 31 december	87.325	-
Cumulatieve afschrijvingen	-	-
Boekwaarde per 31 december	87.325	-

De Werkopname app en de implementatie van Synergy zijn per 1 januari 2025 geactiveerd. Op deze posten wordt vanaf 1 januari 2025 afgeschreven. Het gehanteerde afschrijvingspercentage voor software is 20%.

Materiële vaste activa

Algemeen: Alle materiële vaste activa zijn dienstbaar aan de doelstelling van de stichting.

Gebouw en terrein	2024	2023
Boekwaarde per 1 januari	639.987	671.099
Herwaardering	-	-
Afschrijvingen	31.112	31.112
Boekwaarde per 31 december	608.875	639.987
Aanschafwaarde per 31 december	1.355.553	1.355.553
Cumulatieve afschrijvingen	746.678	715.566
Boekwaarde per 31 december	608.875	639.987

Het gehanteerde afschrijvingspercentage voor het bedrijfsgebouw is 2,5%. Op de waarde van de grond wordt niet afgeschreven. De waarde van de grond is € 111.092. Het pand Roderwolderdijk 60 is hypothecair bezwaard. Voor nadere informatie wordt verwezen naar de toelichting op de langlopende schulden.

De berekening van de actuele waarde per 31 december 2022 heeft geleid tot een herwaardering van € 94.982. Op 3 februari 2023 is het pand getaxeerd door Riemeijer Vastgoed Consultancy op een marktwaarde van € 760.908 k.k. De WOZ-waarde bedraagt € 590.000 (waardepeildatum 01-01-2024).

Machines en transportmiddelen		
	2024	2023
Boekwaarde per 1 januari	322.022	366.397
Investerings	40.270	29.769
Desinvesteringen	-1.979	-4.300
	360.313	391.866
Afschrijvingen	61.035	69.844
Boekwaarde per 31 december	299.278	322.022
Aanschafwaarde per 31 december	992.773	972.294
Cumulatieve afschrijvingen	693.495	650.272
Boekwaarde per 31 december	299.278	322.022

De gehanteerde afschrijvingspercentages lopen van 10 % tot en met 20 %.

Vanwege planvorming voor de inrichting van het pand zijn de kosten van de architect ad € 27.473 waarop nog niet wordt afgeschreven.

Andere vaste bedrijfsmiddelen		
	2024	2023
Boekwaarde per 1 januari	93.720	89.414
Investerings	47.776	43.547
Afschrijvingen	37.369	39.241
Boekwaarde per 31 december	104.127	93.720
Aanschafwaarde per 31 december	410.790	363.014
Cumulatieve afschrijvingen	306.663	269.294
Boekwaarde per 31 december	104.127	93.720

De gehanteerde afschrijvingspercentages zijn 12,5%, 20%, 25% en 33,3%. Geheel afgeschreven en niet meer aanwezige bedrijfsmiddelen zijn verwijderd uit de cumulatieve aanschafwaarde en de cumulatieve afschrijvingen.

Op de machines, transportmiddelen en de andere vaste bedrijfsmiddelen is stil pandrecht gevestigd. Voor nadere informatie wordt verwezen naar de toelichting op de langlopende schulden.

Vlottende activa

	31.12.24	31.12.23
Voorraden	69.483	73.992

Debiteuren		
Vorderingen op debiteuren	353.811	312.591
Afwaardering wegens vermoedelijke oninbaarheid	500	6.000
Stand per 31 december	353.311	306.591

Subsidiepositie		
Nog te ontvangen op projecten		
Provincie Groningen	-81.869	-67.468
Waddenfonds	3.697.785	1.032.161
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO)	259.551	467.498
Overige subsidieverstrekkers	-246.857	465.364
Totaaloverzicht	3.628.610	1.897.555
Af: nog te besteden subsidies	4.855.648	1.643.288
Bij: vooruit ontvangen op projecten	2.356.414	1.037.204
Stand per 31 december	1.129.376	1.291.471

Het verloop van de positie per onderscheiden subsidieverstrekker kan als volgt worden weergegeven:

Provincie Groningen	2024	2023
Stand per 1 januari	-67.468	415.443
In het boekjaar ontvangen subsidietoekenningen	637.956	727.841
Ontvangen voorschotten en afrekeningen	-652.357	-1.210.752
Stand per 31 december	-81.869	-67.468

Waddenfonds	2024	2023
Stand per 1 januari	1.032.161	148.771
In het boekjaar ontvangen subsidietoekenningen	3.674.019	1.114.561
Ontvangen voorschotten en afrekeningen	-1.008.395	-231.171
Stand per 31 december	3.697.785	1.032.161

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO)	2024	2023
Stand per 1 januari	467.498	1.221.996
In het boekjaar ontvangen subsidietoekenningen	-	-
Ontvangen voorschotten en afrekeningen	-207.947	-754.498
Stand per 31 december	259.551	467.498

Overige subsidieverstrekkers	2024	2023
Stand per 1 januari	465.364	355.834
In het boekjaar ontvangen subsidietoekenningen	290.715	467.755
Ontvangen voorschotten en afrekeningen	-1.002.936	-358.225
Stand per 31 december	-246.857	465.364

Totaaloverzicht	2024	2023
Stand per 1 januari	1.897.555	2.142.044
In het boekjaar ontvangen subsidietoekenningen	4.602.690	2.310.157
Ontvangen voorschotten en afrekeningen	-2.912.030	-2.554.646
Stand per 31 december	3.588.215	1.897.555

In de subsidiepositie zijn planvoorbereidingskosten opgenomen die gedekt worden uit de opbrengsten van de projecten. Per einde 2024 bedroegen deze kosten ongeveer € 120.000.

De aansluiting tussen de subsidiepositie en het functioneel resultatenoverzicht is als volgt:

Nog te besteden subsidies per 1 januari 2024	1.643.288
Af: hierin begrepen afrekeningen	-
In het functioneel resultatenoverzicht (FRO) opgenomen als overlopend budget	1.643.288
Bij: ontvangen subsidietoekenningen in 2024	4.602.690
bijdrages eigenaren en penvoerders projecten van derden	<u>2.969.923</u>
In het functioneel resultatenoverzicht (FRO) opgenomen als verkregen in 2024	7.572.613
	9.215.901

Toegerekende baten aan het boekjaar:		
	Subsidies/ bijdrages projecten	4.265.849
	tariefcompensatie	<u>94.404</u>
		4.360.253
Nog te besteden subsidies per 31 december 2024 (= doorlopend budget in FRO)		4.855.648

Overige vorderingen	31.12.24	31.12.23
Bijdrage Nationale Postcode Loterij (NPL)	187.500	187.500
Ziekengeld	17.255	10.274
Subsidie maatwerkbanen	9.788	1.863
Vooruitbetaalde kosten en overige vorderingen	<u>61.141</u>	<u>32.507</u>
	275.684	232.144

De bijdrage van de Nationale Postcode Loterij bedraagt jaarlijks € 187.500 en wordt in het opvolgende boekjaar ontvangen.

Geen van de vorderingen heeft een looptijd langer dan 1 jaar.

Liquide middelen	31.12.24	31.12.23
Kas	374	565
Rabobank	<u>1.139.823</u>	<u>-</u>
	1.140.197	565

De liquide middelen staan geheel ter vrije beschikking van de stichting.

Eigen vermogen		
Continuïteitsreserve	2024	2023
Stand per 1 januari	25.442	163.758
Resultaat boekjaar	-36.968	-155.917
Vrijval herwaarderingsreserve	17.601	17.601
Stand per 31 december	6.075	25.442

De continuïteitsreserve is een vrij aan de stichting ter beschikking staande reserve. Deze reserve, de voorziening onderhoud gebouw en de langlopende kredietfaciliteit van de bank vormen samen het beschikbare vermogen van de stichting voor de financiering van de vaste activa en het werkkapitaal van de stichting. Cijfermatig is voorgaande als volgt weer te geven:

	31.12.24	31.12.23
Continuïteitsreserve	6.075	25.442
Voorziening onderhoud gebouw	43.173	34.128
Langlopende kredietfaciliteit	445.456	495.018
Beschikbaar vermogen	494.704	554.588
Vastgelegd in vaste activa minus herwaarderingsreserve	812.992	751.515
Beschikbaar voor financiering van het werkkapitaal	-318.288	-196.927

De stichting beschikt over een kredietfaciliteit in rekening-courant van € 250.000. Daarnaast is de reservering voor vakantiedagen en vakantiegeld een buffer. Beide worden gebruikt om de schommelingen in het werkkapitaal op te vangen.

Herwaarderingsreserve	2024	2023
Stand per 1 januari	304.214	321.815
Mutatie boekjaar	17.601	17.601
Stand per 31 december	286.613	304.214

De herwaardering heeft betrekking op het verschil tussen waardering van het bedrijfsgebouw op basis van verkrijgings- of vervaardigingsprijs en waardering tegen actuele kostprijs.

Voorzieningen		
Onderhoud gebouwen	2024	2023
Stand per 1 januari	34.128	62.037
Dotatie boekjaar	21.984	21.984
	56.112	84.021
Gepleegd onderhoud	12.939	49.893
Saldo per 31 december	43.173	34.128

De voorziening onderhoud gebouwen heeft een overwegend langlopend karakter.

Langlopende schulden		
Hypothecaire lening Rabobank 50.110.013	2024	2023
Saldo per 1 januari	460.000	490.000
Aflossingen	-30.000	-30.000
Saldo per 31 december	430.000	460.000

Van het totaal aan langlopende schulden moet een bedrag van € 30.000 in het boekjaar volgend op de verslagperiode worden afgelost.

Door de Rabobank zijn per 31 december 2024 de volgende kredietfaciliteiten verstrekt:

- Hypothecaire lening van € 600.000, waarvan afgelost per 31 december 2024 € 170.000
- Rekening-courantkrediet van € 250.000

Zekerheden en voorwaarden

De gestelde zekerheden voor de totale verstrekte kredietfaciliteit zijn:

- Eerste hypotheek op het pand Roderwolderdijk 60 tot een totaal bedrag van € 680.671
- Verpanding van de bedrijfsuitrusting (machines/transportmiddelen/inventaris/automatisering)
- Verpanding van de vorderingen op derden
- Nakoming negatieve pledge (bank heeft het eerste recht op verpanding activa) en pari passu (geen activa als zekerheid verstrekt aan anderen dan de bank)

De maandelijkse aflossing op de hypothecaire lening bedraagt € 2.500. De rente bedraagt 5,55 % per jaar gedurende een periode van 5 jaar tot en met 30 april 2029.

Voor het krediet in rekening-courant geldt een opslag van 1,75 % per jaar op de Rabobank Basisrente, alsmede een kredietprovisie van 1 % per jaar over het kredietmaximum.

Rente, kredietprovisie en rentevergoeding worden per kwartaal berekend en in rekening gebracht.

Financial lease	2024	2023
Saldo per 1 januari	35.018	54.092
Aflossingen	-19.562	-19.074
Saldo per 31 december	15.456	35.018

Via Ford Credit is per 14 december 2020 een financial lease afgesloten voor de aanschaf van een Ford Transit met kenteken VHT-91-L. De financiering bedraagt € 32.706 met een looptijd van 48 maanden. Het maandelijkse leasebedrag is € 672 en de rente bedraagt 0% gedurende de gehele looptijd.

Via CHN Industrial Capital Europe is per 17 augustus 2021 een financial lease contract afgesloten voor de aanschaf van een New Holland kraan. De financiering bedraagt € 33.712 met een looptijd van 48 maanden. Het maandelijkse leasebedrag is € 747 en de rente bedraagt 3,35% gedurende de gehele looptijd.

Via CNH Industrial Capital Europe is per 19 december 2022 een financial lease contract afgesloten voor de aanschaf van een New Holland kraan. De financiering bedraagt € 15.300 met een looptijd van 60 maanden. Het maandelijkse leasebedrag is € 304 en de rente bedraagt 7,45% gedurende de gehele looptijd.

De totale schuld met een looptijd korter dan 1 jaar is € 38.812 en met een looptijd langer dan 5 jaar is € 280.000.

Kortlopende schulden		
Schulden aan kredietinstellingen	31.12.24	31.12.23
Rabobank	-	120.861

Belastingen en premies	31.12.24	31.12.23
Loonheffing	364.167	456.409
Sociale lasten en pensioenpremies	76.190	66.273
BTW	195.315	51.269
	635.672	573.951

In verband met de regeling "Bijzonder uitstel van betaling vanwege Corona" van de Belastingdienst wordt de schuld aan de Belastingdienst voor te betalen loonbelasting vanaf 1 oktober 2022 in 60 termijnen afgelost (is € 9.449 per maand inclusief de wettelijke rente). De schuld per 31 december 2024 is € 293.895.

Subsidiepositie	31.12.24	31.12.23
Vooruit ontvangen op projecten	2.356.414	1.037.204

De subsidiepositie is gesplitst in nog te ontvangen op projecten en vooruit ontvangen op projecten.

	31.12.24	31.12.23
Crediteuren	102.017	153.170

De afname van de post crediteuren wordt met name veroorzaakt door lagere declaraties van projectpartners voor hun inzet en gemaakte kosten voor de gezamenlijke projecten aan het eind van het boekjaar in vergelijking tot voorgaand boekjaar.

Bij de crediteuren is een bedrag opgenomen van € 32.875 aan het UWV in het kader van terugbetaling van NOW.

Overige schulden	31.12.24	31.12.23
Vakantiegeldreservering (inclusief werkgeverslasten)	113.366	112.161
Vakantiedagenreservering (inclusief werkgeverslasten)	57.419	88.264
Accountant	17.376	7.789
Personeelsvereniging	1.419	993
Overig	2.656	7.297
	192.236	216.504

Niet uit de balans blijken de verplichtingen

Landelijke samenwerking

Door stichting Landschapsbeheer Groningen wordt landelijk samengewerkt met de andere provinciale Landschappen- en Landschapsbeheerorganisaties. Doel van de samenwerking is onder meer een gezamenlijke profilering richting subsidieverstrekkers en andere relevante partijen. LandschappenNL is in dit verband de uitvoerende partij. Door de provinciale instellingen wordt jaarlijks bijgedragen in de exploitatiekosten van LandschappenNL. Deze jaarlijkse bijdrage bedraagt ongeveer € 60.000.

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

Algemeen

Voor zover niet anders is vermeld zijn verschillen tussen realisatie en begroting terug te voeren op niet, te laag of te hoog begrote posten. Aan de hand van de staat van baten en lasten kan het volgende overzicht worden gegeven van de verschillen tussen realisatie en begroting (* € 1.000).

	Realisatie	Begroting	Vershil
Dekkingsbijdrage projecten	3.548	3.706	-158
Subsidies maatwerkbanen	136	114	22
Nalatenschap	3	-	3
Personeelskosten	-3.070	-3.054	-16
Organisatiekosten	-489	-584	95
Kapitaallasten	-177	-177	-
Resultaat geplande activiteiten	-49	5	-54

Voor nadere informatie wordt verwezen naar de toelichting op de onderscheiden posten van het bovenstaande overzicht.

Baten

Dekkingsbijdrage uit projecten

De dekkingsbijdrage uit projecten is het saldo van projectbaten (subsidies en bijdrages eigenaren/derden) en directe projectkosten. De omvang van de projectbaten en directe projectkosten kan sterk fluctueren door uitbesteed werk aan derden en werk in natura door eigenaren. De dekkingsbijdrage uit projecten kan dan ook gezien worden als de netto projectopbrengst waaruit de inzet van personeel en materieel van de stichting gefinancierd moet worden.

Met de aansluiting tussen de categorale exploitatierekening en het functioneel resultatenoverzicht projecten kan de financiering van de inzet van personeel en materieel van de stichting zichtbaar worden gemaakt:

In kostprijs te dekken netto kosten	Realisatie	Begroting	Realisatie
	2024	2024	2023
Lasten:			
Personeel	3.070.247	3.053.652	3.045.406
Organisatie	488.939	583.500	463.610
Kapitaallasten	177.679	177.223	185.089
(A)	3.736.865	3.814.375	3.694.105
Baten:			
Subsidies maatwerkbanen	136.403	113.582	128.777
(B)	136.403	113.582	128.777
Netto kosten (A-B)	3.600.462	3.700.793	3.565.328

Dekkingsbijdrage uit projecten (vervolg)	Realisatie	Begroting	Realisatie
	2024	2024	2023
Personele inzet tegen kostprijzen	3.851.124	3.496.909	3.536.714
Inzet materieel tegen kostprijzen	36.554	118.555	36.899
Verlaagd tarief op inzet veldmedewerkers	-94.404	-131.770	-101.614
Netto kosten	-3.600.462	-3.700.793	-3.565.328
Dekkingsbijdrage (+ is overschot, - is tekort)	192.812	-217.099	-93.329
Resultaat projecten	-242.418	-225.458	-68.534
Resultaat geplande activiteiten	-49.606	-442.557	-161.863

Uren inzet personeel op projecten	45.269	46.916	45.914
Gemiddeld tarief per uur	82.99	71.73	74.82

Budgetsubsidie provincie Groningen

De budgetsubsidie is bestemd voor dekking van de kosten van de basisorganisatie, voorlichting en publiciteit en het vrijwillig landschapsonderhoud. De gemaakte kosten in 2024 voor deze onderdelen kunnen als volgt worden weergegeven:

	Inzet personeel + mat.	Directe projectkosten	Totaal
Basisorganisatie	365.464	3.745	369.209
Voorlichting & publiciteit	82.107	9.339	91.446
Vrijwillig landschapsonderhoud	117.971	14.165	132.136
	565.542	27.249	592.791
Dekking:			
budgetsubsidie provincie Groningen			437.100
bijdrage Nationale Postcode Loterij			125.500
bijdragen deelnemers			9.744
			572.344
Tekort			20.477

Het tekort over 2024 is geboekt ten laste van de projectresultaten.

Subsidies maatwerkbanen	Realisatie 2024	Begroting 2024	Realisatie 2023
Wajonguitkeringen	54.046	62.798	52.390
Sociale werkvoorzieningsschappen	82.357	50.784	76.387
	136.403	113.582	128.777

Lasten

Personeel	Realisatie 2024	Begroting 2024	Realisatie 2023
Brutosalariskosten	2.223.807	2.221.953	2.167.573
Pensioenpremies	296.254	286.153	272.691
Premies ZVW	136.647	138.522	132.005
Sociale lasten	395.821	383.465	365.425
Kostenvergoedingen personeel	90.244	85.800	93.186
Subtotaal loonkosten	3.142.773	3.115.893	3.030.880
Doorbelaste zakelijke kilometervergoedingen	-13.372	-	-11.690
Uitzendkrachten	146.723	-	234.437
Ziekengelduitkeringen	-205.877	-62.241	-208.221
	3.070.247	3.053.652	3.045.406

Het gemiddeld aantal fte's in dienst van de stichting bedroeg 41,3 (2023: 42,9). Alle personeelsleden, met inbegrip van de directeur-bestuurder, zijn ingeschaald en worden beloond volgens de CAO Bos en Natuur, Ondernemingsdeel De Landschappen. Het subtotaal loonkosten kan als volgt nader worden gespecificeerd:

Afdeling	Realisatie 2024	Begroting 2024	Realisatie 2023
Directeur-bestuurder	147.333	152.013	142.812
Projectbureau	1.720.251	1.613.305	1.565.042
Buitendienst	804.789	744.729	801.092
Bedrijfsbureau en werkplaats	470.400	605.846	521.934
	3.142.773	3.115.893	3.030.880

De pensioentoezegging voor het personeel is ondergebracht bij het Bedrijfspensioenfonds voor de Landbouw (BPL). De pensioenovereenkomst heeft het karakter van een uitkeringsovereenkomst met de kenmerken van een middel-loonregeling. De aanspraken en toekomstige uitkeringen worden voorwaardelijk geïndexeerd. De door de werkgever en werknemer te betalen premie is op zijn minst gelijk aan de kostendekkende premie. De premie bedroeg in 2024 26,4% van de pensioengrondslag (19,09% werkgeversdeel en 7,31% werknemersdeel). Ten laste van 2024 is € 354.909 pensioenpremie in rekening gebracht. De dekkingsgraad van het pensioenfonds was ultimo 2024 115,2%.

Met uitzondering van eventueel al bekende langdurige zieke personeelsleden, wordt in de begroting geen rekening gehouden met ziekengelduitkeringen, omdat ervan uitgegaan wordt dat deze uitkeringen worden ingezet voor vervangend personeel, ofwel resultaatneutraal zijn.

Bezoldiging directeur-bestuurder P.K. Hellinga
(vermelding in het kader van de Wet Normering Topinkomens (WNT)).

Jaarinkomen 2024 (functie directeur-bestuurder, dienstverband 1,0 fte, dienstbetrekking: ja)	
Brutosalaris	105.836
Vakantiegeld	8.367
Belastbare vergoedingen / bijtellingen	121
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	114.324
Beloningen betaalbaar op termijn	10.656
Totaal bezoldiging 2024 (01-01-2024 tot en met 31-12-2024)	124.980

De BSD-score is 445 punten met een maximaal jaarinkomen van € 144.154. Het jaarinkomen en de hoogte van de bezoldiging bleven binnen de geldende maxima voor de WNT (individueel toepasselijk bezoldingsmaximum is € 233.000) en voor de Regeling beloning directeuren van goededoelenorganisaties.

Jaarinkomen 2023 (functie directeur-bestuurder, dienstverband 1,0 fte, dienstbetrekking: ja)	
Brutosalaris	102.786
Vakantiegeld	7.946
Belastbare vergoedingen / bijtellingen	135
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	110.867
Beloningen betaalbaar op termijn	9.881
Totaal bezoldiging 2023 (01-01-2023 tot en met 31-12-2023)	120.748

De BSD-score is 445 punten met een maximaal jaarinkomen van € 134.620. Het jaarinkomen en de hoogte van de bezoldiging bleven binnen de geldende maxima voor de WNT (individueel toepasselijk bezoldingsmaximum is € 223.000) en voor de Regeling beloning directeuren van goededoelenorganisaties.

RAAD VAN TOEZICHT

	Vanaf	Tot en met	Beloning
Koos Wiersma, voorzitter	01-01-2024	31-12-2024	1.250
Hiske Galema	01-01-2024	31-12-2024	1.000
Pieter Schollemma	01-01-2024	31-12-2024	1.000
Harmannus Blok	01-01-2024	31-12-2024	1.000

Het individuele bezoldigingsmaximum voor een voorzitter is € 33.450 en voor een lid is € 22.300. De beloningen van de leden van de raad van toezicht bleven binnen de geldende maxima volgens de regelingen voor CBF en ANBI. Daarnaast zijn aan de bovengenoemde leden van de raad van toezicht geen leningen, garanties of voorschotten verstrekt.

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hiervoor vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2024 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Organisatie	Realisatie 2024	Begroting 2024	Realisatie 2023
Uitvoering			
Gebruik transportmiddelen	26.216	19.500	21.193
Gereedschappen en onderhoud machines	27.171	28.000	39.314
Brandstoffen	29.525	55.000	36.358
Werkplaats Westerwolde	2.531	2.500	2.685
Bijdrage LandschappenNL	60.913	60.000	56.477
Scholing en overige personeelskosten	119.509	163.000	89.210
	265.865	328.000	245.237
Bureaunkosten			
Gebruik pand Roderwolderdijk	66.153	90.000	82.472
Porti en telecommunicatie	2.793	4.000	3.073
Kantoorartikelen, kopieerkosten en drukwerk	6.961	7.500	6.374
Automatisering	89.688	75.000	72.350
	165.595	176.500	164.269
Algemene kosten			
Verzekeringen en belastingen	21.318	20.000	17.856
Accountant en salarisadministratie	42.985	31.000	32.303
Advies	8.725	15.000	16.422
Overige	9.451	13.000	12.523
Correctie voorbelasting BTW	-25.000	-	-25.000
	57.479	79.000	54.104
Totaal organisatiekosten	488.939	583.500	463.610

In vergelijking met de begroting zijn de totale organisatiekosten lager door:

- hogere kosten gebruik transportmiddelen door incidenteel groot onderhoud
- lagere kosten brandstoffen door minder inzet materieel
- lagere kosten scholing door minder scholing en lagere kosten voor overige personeelskosten vanwege bezuinigingen
- lagere kosten pand Roderwolderdijk door lagere energiekosten en lagere kosten onderhoud
- correctie voorbelasting BTW was niet begroot

Kapitaallasten	Realisatie 2024	Begroting 2024	Realisatie 2023
Afschrijving bedrijfsgebouw en terrein	31.112	25.835	31.112
Afschrijving machines en transportmiddelen	61.035	76.406	69.844
Afschrijving andere vaste bedrijfsmiddelen	37.369	42.928	39.241
Totaal afschrijvingen	129.516	145.169	140.197
Rentelasten en soortgelijke kosten	48.163	32.054	44.892
Totaal kapitaallasten	177.679	177.223	185.089

In de begroting worden afschrijvingen en rentelasten berekend op basis van annuïteiten en de maximale kredietfaciliteiten, waardoor met name de begrote rentelast hoger uitvalt. Voorgaande geldt niet voor de afschrijving op gebouw en terrein.

Foto: Jan Willen van Vliet

Overige baten en lasten

Overige baten	2024	2023
Donaties en vergelijkbare opbrengsten	13.472	12.169
Opheffing bestemmingsreserve nagekomen kosten LBN	-	1.710
	13.472	13.879

Overige lasten	2024	2023
Afwaardering debiteuren en overige vorderingen	-	5.805
Boekverlies op verkoop vaste activa	779	1.750
Saldo van overige baten en lasten	55	378
	834	7.933

Resultaatbestemming

Het resultaat over 2024 is als volgt in de jaarrekening verwerkt:

Resultaat boekjaar	-36.968
Onttrekking aan continuïteitsreserve	-36.968

Groningen, 16 juni 2025

P. K. Hellinga

Namens Raad van Toezicht:
H.G. Galema

Directeur bestuurder

Interim voorzitter

FUNCTIONEEL RESULTATENOVERZICHT PROJECTEN

	KOSTEN			FINANCIERING					
	Inzet perso- neel+mater.	Directe kosten	Totaal kosten	Verkregen in 2024	Overlopend budget	Subtotaal Baten	Doorlopend budget	Baten boekjaar	SALDO
JAARLIJKS TERUGKERENDE PROJECTEN									
Algemene taak, voorlichting en vrijwilligers	564.745	27.215	591.960	569.969	-	569.969	-	569.969	-21.991
Landschapsbeheer privaat	587.994	51.543	639.537	495.683	-20.923	474.760	54.503	529.263	-110.274
Routebureau Groningen	142.525	94.279	236.804	247.708	- 5.409	242.299	-5.495	236.804	-
Planontwikkeling en acquisitie	37.830	289	38.119	151.000	-177.015	-26.015	64.134	38.119	-
Overige projecten	172.534	18.276	190.810	212.854	-	212.854	1	212.855	22.045
Totaal jaarlijks terugkerende projecten	1.505.628	191.602	1.697.230	1.677.214	-203.347	1.473.867	113.143	1.587.010	-110.220
Groene parels van het Noorden II	43.324	17.024	60.348	318	122.020	122.338	-61.990	60.348	-
Bloeiende Bosranden	22.488	34.840	57.328	65.161	30.806	95.967	-38.639	57.328	-
Herstel Monumentale Boerenerven II (2021-2025)	79.298	40.323	119.621	33.002	42.909	75.911	36.710	119.621	-7.000
Herstel Molenbiotopen 2020-2022	1.539	-	1.539	-	29.490	29.490	-27.951	1.539	-
Projectplan Joodse begraafplaatsen	6.993	12.524	19.517	20.034	-1.758	18.276	1.241	19.517	-
Biodiversiteit op kerkhoven	42.508	29.232	71.740	5.502	75.427	80.929	-9.189	71.740	-
Begraafplaats Uniken, Stadskanaal	13.208	1.708	14.916	23.462	-26.015	-2.553	17.469	14.916	-
Historische Tuinen 2023-2026	19.783	128	19.911	50.262	-17.076	33.186	-13.275	19.911	-
Erfbeplanting zuid- en oost-Groningen	15.935	6.784	22.719	9.535	-20.211	-10.676	-	22.719	-33.950
Aanvalsplan Landschapselementen Gorecht	77.365	8.308	85.673	17.465	290.472	307.937	-222.264	85.673	
Totaal projecten provincie Groningen	322.441	150.871	473.312	224.741	526.064	750.805	-317.888	432.917	-40.395

FUNCTIONEEL RESULTATENOVERZICHT PROJECTEN (VERVOLG)

	Inzet perso- neel+mater.	Directe kosten	Totaal kosten	Verkregen in 2024	Overlopend budget	Subtotaal baten	Doorlopend budget	Baten boekjaar	SALDO
Herstel Cultuurlandschap Waddenkust	97.835	19.470	117.305	3.852.693	-8.012	3.844.681	-3.727.376	117.305	
Van stinzenenplant tot Börgbloumkes	64.736	31.131	95.867	59.748	1.099.553	1.159.301	-1.063.434	95.867	
Totaal projecten Waddenfonds	162.571	50.601	213.172	3.912.441	1.091.541	5.003.982	-4.790.810	213.172	-
Totaal overige projecten	1.567.406	263.039	1.830.445	1.384.457	306.079	1.690.536	139.909	1.830.445	-
Totaal in het boekjaar afgesloten projecten	329.633	58.880	388.513	373.760	-77.049	296.711	-2	296.709	-91.804
TOTAAL	3.887.679	714.993	4.602.672	7.572.613	1.643.288	9.215.901	-4.855.648	4.360.253	-242.419

BESTEDINGEN NATIONALE POSTCODE LOTERIJ

Boekjaar 2024							
Omschrijving project	Financiering			Directe projectkosten	Dekkings-bijdrage	Personele inzet	Nog te besteden
	NPL	overige	Totaal				
Landschappelijke beplanting/kleinschalige natuurontwikkeling	3.000	161	3.161	-	3.161	3.161	-
Vrijwilligerswerk, scholenproject en oogst- en natuurwerkdag	55.500	76.638	132.138	14.167	117.971	117.971	-
Vruchtbomenwacht	20.000	58.842	78.842	909	77.933	77.933	-
Monitoring kleine landschapselementen	4.000	1.355	5.355	1.034	4.321	4.321	-
Advisering en ondersteuning landschapsbeheer privaat	35.000	33.381	68.381	570	67.811	67.811	-
PR, communicatie en ontwikkeling projecten	70.000	168.135	238.135	9.781	228.354	228.354	-
Totaal	187.500	338.512	526.012	26.461	499.551	499.551	-

Bijdrage Nationale Postcode Loterij ten gunste van de exploitatie € 187.500.

Deze projecten zijn mede mogelijk gemaakt dankzij de deelnemers van de Nationale Postcode Loterij.

BESTEDINGEN NATIONALE POSTCODE LOTERIJ (VERVOLG)

Boekjaar 2023							
Omschrijving project	Bijdrage NPL	Overige	Totaal	Directe projectkosten	Dekkings- bijdrage	Personele inzet	Nog te besteden
Landschappelijke beplanting/kleinschalige natuurontwikkeling	2.000	8.174	10.174	2.152	8.022	8.022	-
Vrijwilligerswerk, scholenproject en oogst- en natuurwerkdag	53.500	72.730	126.230	14.566	111.664	111.664	-
Vruchtbomenwacht	17.500	49.104	66.604	268	66.336	66.336	-
Monitoring kleine landschapselementen	4.000	4.080	8.080	1.086	6.994	6.994	-
Advisering en ondersteuning landschapsbeheer privaat	41.000	40.973	81.973	419	81.554	81.554	-
Jubileum en diverse promotionele activiteiten	4.500	12.922	17.422	6.147	11.275	11.275	-
PR, communicatie en ontwikkeling projecten	65.000	166.913	231.913	13.938	217.975	217.975	-
Totaal	187.500	354.896	542.396	38.576	503.820	503.820	-

Bijdrage Nationale Postcode Loterij ten gunste van de exploitatie € 187.500.

Deze projecten zijn mede mogelijk gemaakt dankzij de deelnemers van de Nationale Postcode Loterij.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de raad van toezicht van Stichting Landschapsbeheer Groningen

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2024

Ons oordeel

Wij hebben de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 2024 van Stichting Landschapsbeheer Groningen te Groningen gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Landschapsbeheer Groningen per 31 december 2024 en van het resultaat over 2024 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn "C1 Kleine Organisaties-zonder-winststreven", "C2 Kleine Fondsenwervende organisaties" en de bepalingen van en krachtens de Wet normering topinkomens (WNT).

De jaarrekening bestaat uit:

1. De balans per 31 december 2024;
2. de staat van baten en lasten over 2024; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol WNT 2024 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Landschapsbeheer Groningen, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags-en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materiële onzekerheid over de continuïteit

Wij vestigen de aandacht op het onderdeel 'continuïteit' in de toelichting van de jaarrekening, waarin uiteengezet is dat de stichting een beperkt eigen vermogen heeft en voor de continuïteit afhankelijk is van de ontwikkeling van de werkvoorraad projecten en andere maatregelen zodat de liquiditeitspositie voldoende blijft voor het voldoen aan de financiële verplichtingen en een kostendekkende exploitatie wordt gerealiseerd. Deze condities duiden op het bestaan van een onzekerheid van materieel belang op grond waarvan gereede twijfel zou kunnen bestaan over de continuïteitsveronderstelling van de stichting. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2024 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit:

- Voorwoord;
- bestuursverslag;
- resultaten in beeld;
- functioneel resultatenoverzicht projecten; en
- bestedingen postcodeloterij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag, in overeenstemming met de RJ-Richtlijn "C1 Kleine Organisaties-zonder-winststreven" en "C2 Kleine Fondsenwervende organisaties".

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directie en de raad van toezicht voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn "C1 Kleine Organisaties-zonder-winststreven", "C2 Kleine Fondsenwervende organisaties" en de bepalingen van en krachtens de WNT. In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude en fouten ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen.

De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Controleprotocol WNT 2024, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en

- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Apeldoorn, 30 juni 2025

Forvis Mazars N.V.

w.g.

R.C. Dol MSc RA

Foto: Zeemering Media

LANDSCHAPSBEHEER GRONINGEN
Roderwolderdijk 60
9744 TH Groningen

T (050) 534 51 99
E info@landschapsbeheergroningen.nl
I www.landschapsbeheergroningen.nl

Voor overname van tekst en beeldmateriaal is toestemming vereist van de uitgever. Aan de informatie in dit jaarverslag kunnen geen rechten worden ontleend.

Landschapsbeheer Groningen is erkend als kansspel begunstigde door het Centraal Bureau Fondsenwerving.

Foto cover: Niels Knelis

